

JUGOSLAVIJA – UTOPIJA ILI INSPIRACIJA?

Srđan Ristić

Rođenje, trajanje i raspad Jugoslavije uporno izmiču potpunom razumevanju. Stoga nije iznenađenje što za ovu temu još uvek vlada veliko interesovanje na jugoslovenskom prostoru, ali i u svetu. Zemlja koje više nema i dalje nudi brojne mogućnosti za učenje i promišljanje: o viziji, hrabrosti, žrtvi, ljubavi, časti, igri velikih, zabludama, niskoj i visokoj politici, mržnji, zaslepljenosti i brutalnosti, ili u najkraćem – o velikom uzletu i fatalnom padu.

Brojni pokušaji da se shvati jugoslovenska enigma posmatranjem iz ugla sopstvenog naroda, Zapada ili Istoka, ili sagledavanjem samo poslednje decenije postojanja i bolnog raspadanja te države – bili su osuđeni na neuspeh.

Objekat posmatranja – Jugoslavija – multidimenzionalan je, višeslojan i izrazito kompleksan. Knjiga pred Vama nudi analizu izrazito širokog vremenskog okvira u svetlu sociokulturoloških, etničkih i religijskih različitosti jugoslovenskih naroda. U cilju sveobuhvatnijeg razumevanja, ona polazi od istorijskih i geopolitičkih procesa koji su započeti mnogo vekova pre nego što je jugoslovenska ideja nastala, prati njen rast i sazrevanje, otelotvorenje u formi države, trajanje i smrt, a zatim nastavlja svoju analizu sve do sadašnjeg trenutka, usuđujući se da uputi i uzdržane poglede ka budućnosti.

Poseban kvalitet predstavlja činjenica da su u razmatranje uključene perspektive svih bitnih unutrašnjih i spoljnjih faktora koji su svojim složenim dinamizmom satakali niti jugoslovenske drame. Na hronološki i logičan način posložen je veliki broj istorijskih činjenica. Mnoge od njih su do sada bile nedovoljno poznate široj javnosti premda su bitno uticale kako na percepciju pojedinaca ili naroda, tako i na njihove odluke i reakcije. Takođe, pružen je jasan uvid u brojne uzročno-posledične odnose koji su često na skriven način i iza scene pokretali istorijske procese.

Krajnji rezultat je sveobuhvatan pogled na jugoslovensku ideju i državu koji će, verujemo, čitaoca podstaći na promišljanje o intrigantnom pitanju:

da li je Jugoslavija utopija ili inspiracija?

